

Kitaabka Daanyeel - Boqol iyo Tobnaad

Isbahaysiga Saddex-geesoodka ah ee Rooma: Muujinta Muhiimadda Nebinimada ee Buunanka ku jira Muujintii

Jeff Pippenger
2024-03-01

Islaamka hooggii kowaad iyo kii labaad ee Muujintii cutubka sagaalaad waxay mataleen xukunkii lagu soo dejiyey Rooma. William Miller wuxuu buunannada ugu yeedhay, “xukummada gaarka ah” ee lagu soo dejiyey Rooma, laakiin Miller ma uu arki karin Rooma Casriga ah sida isbahaysiga saddex-geesoodka ah ee dunida u hoggaamiya Armageddoon. Uriah Smith wuxuu garwaaqsaday in buunannadu matalaan xukunka Ilaah ee ka dhanka ah Rooma, iyo in buunanka shanaad iyo kan lixaad (hoogga kowaad iyo kan labaad) ay ahaayeen xukummo ku dhacay kiniisadda Kaatooligga.

“Faahfaahinta turumbadan, mar kale waxaannu ka soo qaadan doonaa qoraalladii Mudane Keith. Qoraagani si run ah ayuu u leeyahay: ‘Si dhib leh ayaa loo helaa isku-raac sidaas u joogto ah oo ka dhex jira fasirayaasha ku saabsan qayb kale oo Muujintii ah, sida tan ku saabsan ku-dabaqidda turumbada shanaad iyo lixaad, ama hoogga kowaad iyo labaad, ee Carabtii Saracens iyo Turkida. Arrintu aad bay u caddahay oo si dhib leh ayaa loo fahmi karaa si qaldan. Halkii aayad ama laba aayadood mid kasta lagu tilmaami lahaa, cutubka sagaalaad oo dhan ee Muujintii, isagoo loo qaybiyey si siman, waxa uu ku mashquulsan yahay sifaynta labadaba.’

“Boqortooyadii Rooma way daciiftay, sida ay ku soo baxday, iyada oo ku timid qabsasho; hase yeeshee Sarasiintii iyo Turkidii waxay ahaayeen qalabkii ay diin been ahi ku noqotay karbaashkii kaniisad riddoobay; sidaas darteedna, halkii buunankii shanaad iyo lixaad, sidii kuwii ka horreeyey, loogu magacaabi lahaa magacaas oo keliya, waxaa loogu yeedhaa hoogag.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 495.

Waxa Miller iyo Smith ka garan waayeen buunannada oo ah xukunka Ilaah ee ku dhacay Rooma, waxay ahayd in xukunnadaasu ay ku yimaadeen hirgelinta caabudidida qorraxda. Sannadkii 321, Constantine wuxuu meel mariyey sharcigii ugu horreeyey ee Axadda, sagaal sano dabadeedna wuxuu caasimaddii ka raray magaalada Rooma una raray magaalada Constantinople, sidaas ayuu ku bilaabay habkii burburka Boqortooyadii Roomaanka. Daniel cutubka kow iyo tobnaad, Roomaankii jaahilka ahaa waxaa loo qoondeeyey inuu si buuxda u taliyo “wakhti,” kaas oo ka dhignaa saddex boqol iyo lixdan sannadood, laga bilaabo Dagaalkii Actium sannadkii 31 BC ilaa sannadkii 330, markaas oo Constantine boqortooyadii u kala qaybiyey Galbeed iyo Bari.

Wuxuu si nabad ah ku geli doonaa xataa meelaha ugu barwaaqada badan ee gobolkii; oo wuxuu samayn doonaa wixii ayan samayn awowayaashiis iyo awowayaashoodna; oo wuxuu dhaxdooda ku kala firdhin doonaa boolidii, iyo dhacii, iyo maalintii: haa, oo wuxuu xeeladihiisa ka sii fikiri doonaa qalcadaha xoogga badan, in alla in muddo ah. Daanyeel 11:24.

Intii lagu jiray saddexdaas boqol iyo lixdanka sannadood, Boqortooyadii Roomaanku asal ahaan lama jebin karin; hase yeeshee, mar haddii caasimaddii loo raray Bariga, awooddii lagu maamuli lahaa boqortooyo intaas le'eg mar dambe suuragal ma ahayn. Constantine wuxuu isku dayay inuu xukunka sii hayo isaga oo boqortooyada u kala qaybiyey saddexdiisii wiil, laakiin taas waxay sii dardargelisay burburkii boqortooyadii hore.

Markii awoodda baadarigu qabsatay carshigii dhulka sannadkii 538, shirkii saddexaad ee Orleans waxaa lagu ansixiyey sharci Axad. Sidaas daraaddeed, sannadkii 606, Maxamed wuxuu bilaabay adeeggiisii nebiyadeed, waxaana si astaan ahaan ah loogu matalay buunkaas ay taariikhyahannadu ku tilmaamaan “karbaashkii kiniisad riddowday.” Taariikhda hoogga kowaad iyo kan labaad, oo ka bilaabmaysa adeegga Maxamed sannadkii 606, waxay ku dhammaatay Oktoobar 22, 1844, markii buunkii toddobaad la afuufay.

Waxaa dhammaatay hooggii labaad; oo bal eeg, hooggii saddexaadna dhaqso buu u imanayaa. Markaasaa malaa'igtii toddobaad buunkii afuufay; oo waxaa samada ka dhacay codad waaweyn oo leh, Boqortooyooyinkii dunidan waxay noqdeen boqortooyooyinkii Rabbigeenna iyo Masiixiisa; oo isagu weligiis iyo weligiisba wuu xukumi doonaa. Muujintii 11:14, 15.

Intii lagu jiray taariikhda labada Hoog ee ugu horreeya, Constantinople, caasimaddii Roomaanka bari, waxaa la qabsaday 1453, Roomii baadariga ee galbeedkana waxaa la gaadhsiiyey dhaawacedii dilaaga ahaa 1798. “Karbaashii kaniisad riddoobay,” ayaa hoos u dhigay Roomii madaniga ahayd iyo tii diineedba. Midowga saddex-geesoodka ah ee Rooma Casriga ah waxa uu ku rumoobayaa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee Maraykanka.

“Borotestannada Maraykanku waxay safka hore kaga jiri doonaan iyagoo gacmahooda ka tallaabinaya bohollada u dhexeeya si ay u qabsadaan gacanta Ruuxi-yaqaanimada; waxay ka tallaabi doonaan yaamayska si ay gacmaha ula qabsadaan awoodda Roomaanka; oo saamaynta midowgan saddex-geesoodka ah hoostiisa, dalkani wuxuu raaci doonaa raadadkii Rooma isagoo ku tumanaya xuquuqda damiirka.” The Great Controversy, 588.

Waqtigaas, Islaamka hooggii saddexaad ayaa fulin doona xukunka Ilaah ee ka geesta Rooma-ta Casriga ah sababo la xiriira ku khasbiddeeda cibaadada Axadda, sida uu ugu sameeyey Rooma-tii jaahiliga ahayd iyo Rooma-tii baadariga ahayd. Rooma-tii jaahiliga ahayd wuxuu u adeegsaday afarta buun ee hore inuu ku soo afjaro taliskii Rooma ee caasimadda Rooma-galbeed sannadkii 476, waayo sannadka 476 dabadiis, taliye magaaladaas xukuma ma uu ahayn qof asal Roomaan ah. Sannadkii 1453, buunka shanaad ee Islaamku wuxuu soo afjaray taliskii Rooma ee Rooma-bari. Sannadkii 1798, taliskii baadariga ee hore u ahaan jiray tobanka qaybood ee quruumaha Yurub waxaa lagu soo afjaray taariikhda buunka lixaad ee Islaamka. Burburkii boqortooyada madaniga ah ee Rooma, galbeed iyo bari labadaba, iyo boqortooyadii diineed ee Rooma, waxaa la keenay kaddib dhaqan-gelintii cibaadada qorraxda ee jaahiliga ah.

“Dadka Maraykanka waxay ahaayeen dad nimco loo yeelay; laakiin markay xaddidaan xorriyadda diinta, ka tanaasulaan Protestantism-ka, oo taageero siiyaan papacy-ga, qiyaasta dembigoodu way buuxsami doontaa, waxaana buugaagta samada lagu diiwaangelin doonaa ‘riddo qaran.’ Natijada ridmadan waxay noqon doontaa halaag qaran.” Review and Herald,

May 2, 1893.

Adeegsiga saddex-geesoodka ah ee waxsii sheegiddu wuxuu dejinayaa sifada rumoobidda ugu dambaysa ee waxsii sheegidda, isagoo ku salaynaya sifooyinka labada rumoobid ee hore. Sebtembar 11, 2001, hooggii saddexaad wuxuu soo galay taariikhda. Markii ugu horraysay wuxuu yimid Oktoobar 22, 1844, waayo hoogga saddexaad waa buunkii toddobaad, buunkaasina wuxuu bilaabay inuu dhawaaqo wakhtigaas. Laakiin sida reer binu Israa'iil ee qadiimiga ah, Israa'iil casriga ahi waxay dooratay caasinimo, waxayna keentay wakhti warwareeg ah oo cidlada ah halkii ay shaqada ku dhammayn lahayd. Sidaas daraaddeed wakhtigii shaabadaynta ee malaa'igta saddexaad waa dib loo dhigay, ilaa uu mar kale ka bilaabmay Sebtembar 11, 2001.

“Afar iyo afartan sannadood ayaa rumaysadla'aanta, gunuunaca, iyo caasinnimadu ka xannibeen reer binu Israa'iil hore inay galaan dalka Kancaan. Isla dembiyadaas ayaa dib u dhigay gelitaanka reer binu Israa'iil ee casriga ah ee Kancaanka jannada ah. Midkoodna, ballanqaadyadii Ilaah khalad kuma ay lahayn. Waa rumaysadla'aanta, jacaylka dunida, quduus-u-go'naan la'aanta, iyo muranka ka dhex jira dadka Rabbiga ee qirta inay isaga yihiin, kuwaas oo inagu sii hayay dunidan dembiga iyo murugada leh sannado badan.” Selected Messages, book 2, 69.

Ilaah ma beddelmo, oo Wuxuu wax ku xukumaa sida iftiinka la heli karo yahay. Israa'iilka casriga ah wuxuu haystay iftiin la heli karo oo ka badan kii Israa'iilkii hore, waxaana naloo sheegay in “dembiyadii isla kuwaas ahaa ay dib u dhigeen gelitaankii Israa'iilka casriga ah ee Kancaan samada.” Haddii Israa'iilka casriga ah lagula xisaabtami lahaa oo keliya iftiinkii lagula xisaabtami jiray Israa'iilkii hore, taasuba way ku filnaan lahayd; laakiin iyagu waxay haysteen iftiin ka badan. Sidaa darteed, haddii ay ahaayeen “dembiyadii isla kuwaas” kuwii sababay in “Israa'iilka hore” uu ku dhex wareego cidlada “afartan sannadood,” markaas ma aha oo keliya in Israa'iilka casriga ah loo masaafuriyey “cidlada” fallaagadii 1863, balse si la mid ah oo hubaal ah ayaa loogu qaddaray inay halkaas ku dhintaan. “Dembiyadoodu” waxay dib u dhigeen hawshii malaa'igta saddexaad ilaa imminka.

Malaa'igtu waxay tidhi, “Malaa'igta saddexaad ayaa iyaga xidhaysa, ama ku shaabadaynaysa, xidhmooyin loogu talagalay bakhaarka jannada.” Kooxdan yar waxay u ekaayeen kuwo daal iyo welwel ka muuqdo, sidii iyagoo soo maray imtixaano iyo halganno aad u daran. Waxaana u muuqatay sidii qorraxdu ay hadda ka soo baxday daruur gadaasheed oo ay wejiyadooda ku iftiintay, taasoo ka dhigtay inay u ekaadaan kuwo guulaysanaya, sidii iyadoo guulhoodu ay ku dhowaayeen in la hantiyo.” Early Writings, 88.

Dembiyadii isla kuwii reer binu Israa'iil hore cidlada ugu masaafuriyey si ay halkaas ugu dhintaan ayaa dib u dhigay shaqadii malaa'igta saddexaad ee timid Oktoobar 22, 1844.

“Markii Ciise furay albaabka meesha ugu quduusan, iftiinkii Sabtida waa la arkay, oo dadka Ilaahna waa la tijaabiyey, sidii reer binu Israa'iil waagii hore loo tijaabiyey, in la arko inay dhawri doonaan sharciga Ilaah. Waxaan arkay malaa'igtii saddexaad oo kor u tilmaamaysa, iyadoo kuwa niyad jabay tusaysa jidka u taga meesha ugu quduusan ee meesha quduuska ah ee jannada. Markay rumaysad ku galaan meesha ugu quduusan, waxay halkaas ka helaan Ciise, waxaana mar kale ka soo burqada rajo iyo farxad. Waxaan arkay iyagoo dib u eegaya, oo dib u

milicsanaya wixii soo maray, laga soo bilaabo ku dhawaaqiddii imaatinka labaad ee Ciise, iyadoo sii maraya waayo-aragnimadoodii ilaa dhammaadkii waqtiga ee 1844. Waxay arkaan in niyad-jabkoodii la sharxay, waxaana mar kale kiciyey farxad iyo hubaal. Malaa'igtii saddexaad ayaa iftiimisay wixii hore, waxa jooga, iyo waxa iman doona, waxayna garanayaan in Ilaah runtii ku hoggaamiyey iyaga qaddarintiisa dahsoon." Early Writings, 254.

Malaa'igta saddexaad waa malaa'igta wax shaabadeysa, wuxuuna yimid Oktoobar 22, 1844, laakiin shaqadiisii waxaa dib u dhigay isla dembiyadii sababay in reer binu Israa'iilkii hore ay ku dhintaan cidlada. Dib-u-dhaca ka dhashay fallaagadii 1863 wuxuu ahaa dib-u-dhac ku yimid shaqadii malaa'igta saddexaad, sidaas darteedna shaabadayntu waa la horjoogsaday oo dib ayaa loo dhigay in ka badan boqol sannadood.

"[Tirintii 32:6–15, sida loo soo xigtay.] Rabbiga Ilaah ahu waa Ilaah masayr leh, hase yeeshee wuxuu dulqaad dheer u leeyahay dembiyada iyo xadgudubyada dadkiisa ee qarnigan. Haddii dadka Ilaah ay ku socdeen taladiisa, shuqulka Ilaah wuu horumari lahaa, farriimaha runta ahna waxaa loo qaadi lahaa dhammaan dadyowga deggan oogada dhulka oo dhan. Haddii dadka Ilaah ay rumaysteen oo ay ahaadeen kuwa ereygiisa sameeya, haddii ay amarradiisa xajiyeen, markaas malaa'igtii samada dhexdeeda ku duulaysay oo farriinta u sidday afarta malaa'igood ee dabaylaha sii dayn lahaa si ay dhulka ugu dhacaan, ma iman lahayn iyadoo qaylinaysa, Xajiya, xajiya afarta dabaylood, si aanay dhulka ugu dhicin ilaa aan ku shaabadeeyo addoommada Ilaah fooddooda. Laakiin maxaa yeelay dadku waa caasi, mahadnaq la', aan quduus ahayn, sidii reer binu Israa'iil hore, ayaa wakhtiga loo dheereeyey si kulli ay u maqlaan farriinta ugu dambaysa ee naxariista oo cod weyn lagu dhawaaqayo. Shuqulka Rabbiga waa la carqaladeeyey, wakhtiga shaabadayntuna waa la dib dhigay. Kuwo badan weli runta ma ay maqlin. Laakiin Rabbigu wuxuu siin doonaa fursad ay ku maqlaan oo ku soo jeestaan, shuqulka weyn ee Ilaahna wuu sii socon doonaa." Manuscript Releases, mujidka 15, 292.

11-kii Sebtembar, 2001, malaa'igtii saddexaad ayaa mar kale timid, oo wakhtigii shaabadaynta oo dib u dhacay tan iyo kacdoonkii 1863, ayaa mar kale bilaabmay. Waxay ahayd imaanshaha Islaamka hoogga saddexaad, kaas oo sidoo kale ah buunkii toddobaad ee calaamadeeya bilowga wakhtiga shaabadaynta. Wakhtiga shaabadayntu wuxuu ku bilaabmay imaanshaha malaa'igta saddexaad 22-kii Oktoobar, 1844, markii buunkii toddobaad bilaabay inuu dhawaaqo, laakiin buunkaas waa la hor istaagay oo dib baa loo dhigay.

Malaa'igtii aan arkay oo ku taagan badda iyo dhulka ayaa gacantiisii samada u taagay, oo wuxuu ku dhaartay Kan nool weligiis iyo weligiis, kan abuuray samada iyo waxa ku jira, iyo dhulka iyo waxa ku jira, iyo badda iyo waxa ku jira, in aanu wakhti dambe jiri doonin; laakiin maalmaha codka malaa'igta toddobaad, markay bilaabato inay buunka afuufto, qarsoodiga Ilaah waa la dhammayn doonaa, sidii uu ugu sheegay addoommadiisa nebiyada. Muujintii 10:5–7.

"Codkii" malaa'igta toddobaad waa codkii malaa'igta ku xusan Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad, taasoo soo degtay markii dhismayaashii waaweynaa ee Magaalada New York la dumiyeey.

Oo waxyaalahaas dabadeed waxaan arkay malaa'ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh awood weyn; oo dhulkuna wuxuu ka iftiimay ammaanteedii. Oo cod xoog leh ayay si xoog

badan ugu qaylisay, iyadoo leh, Baabuloon tii weynayd way dhacday, way dhacday, oo waxay noqotay hoyga jinniyada, iyo xarunta ruux kasta oo wasakh ah, iyo qafiska shimbir kasta oo nijaas ah oo la neceb yahay. Waayo, quruumaha oo dhammu waxay ka cabbeen khamriga cadhada sinooyinkeeda, oo boqorradii duniduna iyada ayay la sinaysteen, oo baayacmushtarradii duniduna waxay ku taajireen badnaanta raaxadeeda. Muujintii 18:1–3.

“Codka” malaa’igta xoogga badan ee soo degaysa wuxuu amraa malaa’igta inay xajiyaan afarta dabaylood, kuwaas oo loo matalay “faras cadho badan” oo doonaya inuu siibto oo jidkiisa ku keeno dhimasho iyo baabba’.

“Malaa’igta Ilaah waxay gutaan amarradiisa, iyagoo celiya dabaylaha dhulka, si aanay dabayluhu ugu dhicin dhulka, ama badda, ama geedna, ilaa addoommada Ilaah laga shaabadeeyo fooddooda. Malaa’igta xoogga badan waxaa loo arkaa isagoo ka soo baxaya bariga (ama qorrax-soo-baxa). Kan ugu awoodda badan malaa’igahan wuxuu gacantiisa ku hayaa shaabadda Ilaaha nool, ama kan Isaga keliya ah ee wax nolol siin kara, ee ku qori kara fooddaha calaamadda ama qorniinka kuwa la siin doono aan-dhimasho, nolosha weligeed ah. Waa codka malaa’igtan ugu sarraysa kan lahaa amar uu ku faro afarta malaa’igood inay xakameeyaan afarta dabaylood ilaa hawshan la dhammeeyo, iyo ilaa uu bixiyo yeedhista lagu sii daynayo.” Testimonies to Ministers, 445.

Malaa’igta amraya afarta malaa’ig inay dabaylaha qabtaan, waa malaa’igtii Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad ee dhulka ammaantiisa ku iftiimisa, oo “codkiisa xoogga badanuna” waa codka malaa’igta toddobaad.

“Oo sidee bay Muujintii 7 noogu siisaa sawir mudan in aynu ka fiirsanno, inagu noqda raaxo, oo na dhiirrigeliya! Afarta malaa’igood waxaa loo amray inay hawl ka qabtaan dhulka. Laakiin Midkii dunida iibsaday isagoo Isagu isu bixiyey madaxfurashadeeda ayaa leh kuwo yar oo uu doortay. Kumay yihiin? Kuwii xajinaya amarrada Ilaah oo dhan oo leh iimaanka Ciise.

Feejignaantii Yooxanaa waxaa loo jeediyey muuqaal kale: “Oo waxaan arkay malaa’ig kale oo xagga bari ka soo kacaysa, oo haysata shaabadda Ilaaha nool” (Muujintii 7:2). Kanu waa ayo? Waa Malaa’igta axdiga. Wuxuu ka yimaadaa qorrax-soo-baxa. Isagu waa Waaberiga ka yimid kor. Isagu waa Iftiinka dunida. “Isaga waxaa ku jirtay nolol; noloshuna waxay ahayd iftiinka dadka” (Yooxanaa 1:4). Kanu waa Kan Ishacyaahu ku tilmaamay: “Waayo, waxaa inoo dhashay Ilmo, waxaa layna siiyey Wiil; oo dowladnimaduna garabkiisay saarnaan doontaa; magiciisana waxaa loo bixin doonaa Yaab leh, Lataliye, Ilaaha xoogga badan, Aabbaha daa’imka ah, Amiirka Nabadda” (Ishacyaah 9:6). Wuxuu ku dhawaaqay, sidii Mid ka sarraysa guutooyinka malaa’igaha jannada, kuwaas oo la siiyey inay waxyeelleeyaan dhulka iyo badda, isagoo leh, “Ha waxyeellaynina dhulka, ama badda, ama geedaha, ilaa aannu addoommada Ilaaheenna ku shaabadayno fooddooda” (Muujintii 7:2, 3).

“Halkan waxaa ku midoobay rabbaaniga iyo aadamiga. Amar baa la siiyey afarta malaa’igood inay xakameeyaan afarta dabaylood ilaa ay helaan yeedhistiisa. Akhri cutubka oo dhan. Qaylada, ‘Ha waxyeellaynina,’ waxaa ku dhawaaqaya Kan Soo Celiyaha ah, Bixiyaha.”

“Xukunka iyo cadhada waa in la xannibaa oo keliya muddo yar ilaa shaqo gaar ah la dhammeeyo. Farriinta, oo ah farriintii ugu dambaysay ee digniinta iyo naxariista, waxaa dib u

dhigay fulinta shaqadeeda jacaylka nafsiyan ah ee lacagta, jacaylka nafsiyan ah ee raaxada, iyo aan-ku-habboonaanta aadanaha inuu qabto shaqada ay tahay in la qabto. Malaa'igta dhulka ku ifin doonta ammaantiisa waxay sugaysay wakiillo bini'aadan ah oo iftiinka samadu ka dhex iftiimi karo, si ay sidaas ula shaqeeyaan bixinta, iyada oo leh muhiimaddeeda quduuska ah oo aadka u murugada leh, farriinta go'aamin doonta qaddarka dunida.” Manuscript Releases, volume 15, 222.

Malaa'igta saddexaad, oo ah Masiixa, waa sidoo kale malaa'igta shaabadaynta oo timid Oktoobar 22, 1844, laakiin caasinimada dadka Ilaah aawadeed, shaqadiisii ah shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun ayaa dib u dhacday ilaa Sebtembar 11, 2001. Markaas Islaamka hooggii saddexaad ayaa dumiyeey dhismayaashii waaweynaa ee New York, habkii shaabadayntuna wuu billowday. Halkaas ayay quruumuhu ku noqdeen “cadhooday, hase yeeshee la xakameeyey”. Codkii ugu horreeyey ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad waa codka ku amraya afarta malaa'igood inay hayaan, inta dadka Ilaah la shaabadaynayyo.

Ciise mar walba dhammaadka wuxuu ku tusaaleeyaa bilowga, oo 26-kii Febraayo, 1993, Islaamka Hoogga saddexaad ayaa qarxiyey bam gaari lagu siday oo yaallay baarkinka dhulka hoostiisa ah ee North Tower ee Xarunta Ganacsiga Adduunka. Qaraxaasi wuxuu sababay burbur weyn oo dhismaha gaadhay, isagoo dilay lix qof kana dhaawacay in ka badan kun kale. In kastoo weerarkaasi aanu soo dumin munaaradihii, haddana wuxuu ahaa fal argagixiso oo weyn oo ka dhacay ciidda Maraykanka, wuxuuna sii saadaaliyey dhacdooyinkii Sebtembar 11, 2001.

Wakhtigii shaabadayntu waxay bilaabatay Sebtembar 11, 2001, laakiin waxa ku jiray digniin-hore siddeed sannadood ka hor. Weerarkii Islaamiga ahaa ee Israa'iil lagu qaaday Oktoobar 7, 2023 waa digniin-hore oo ku saabsan dhammaadka wakhtiga shaabadaynta. Astaamaha nebiyadeed ee Hoogga saddexaad waxaa lagu aasaasay astaamaha nebiyadeed ee labada Hoog ee ugu horreeya. Aayadaha furitaanka ee cutubka sagaalaad ee Muujintii, shaabadaynta boqol iyo afar iyo afartan kun ayaa lagu muujiyey.

Waxaannu ka fiirsan doonaa mawduucaasi maqaalka xiga.

“Hadday muuqaallo sidan oo kale ahi imanayaan, xukuno sidan u waaweynna ay ku soo degayaan dunida dembiga leh, xaggee bay magangalku u ahaan doontaa dadka Ilaah? Sideese loo hoydin doonaa ilaa cadhadu ka gudubto? Yooxanaa wuxuu arkaa canaasiirta dabiicadda—dhulgariir, duufaan, iyo dirir siyaasadeed—iyagoo lagu matalay in afar malaa'igood ay hayaan. Dabaylahan waa la xakameeyaa ilaa Ilaah erayga bixiyo si loo sii daayo. Taasu waa badbaadada kiniisadda Ilaah. Malaa'igta Ilaah waxay fuliyaan amarkiisa, iyagoo dib u haya dabaylaha dhulka, si aanay dabayluhu ugu dhufan dhulka, baddana ugu dhufan, geedna ugu dhufan, ilaa addoommada Ilaah fooddooda lagu shaabadeeyo. Malaa'igta xoogga badan waxaa la arkaa iyada oo ka soo baxaysa bari (ama qorrax-soobax). Tan ugu xoogga badan ee malaa'igta ah gacanteeda waxaa ku jira shaabadda Ilaaha nool, ama kan keligiis nolosha bixin kara, kan foodhaha ku qori kara calaamadda ama qormada kuwa la siin doono dhimasho-la'aan, nolosha weligeed ah. Waa codka malaa'igtan ugu sarraysa kan lahaa awoodda uu ku amri karo afarta malaa'igood inay xakameeyaan afarta dabaylood ilaa hawshani la dhammaystiro, iyo ilaa isagu bixiyo amarka lagu sii daynayo.”

“Kuwa ka adkaada dunida, jidhka, iyo Ibliiska, waxay ahaan doonaan kuwa la raalli geliyey oo heli doona shaabadda Ilaaha nool. Kuwa aan gacmahoodu nadiif ahayn, oo aan qalbiyadoodu daahir ahayn, ma yeelan doonaan shaabadda Ilaaha nool. Kuwa dembi qorshaynaya oo fulinayana waa la dhaafi doonaa. Keliya kuwa, marka laga eego mowqifkooda Ilaah hortiisa, buuxinaya kaalinta kuwa toobad keenaya oo qiranaya dembiyadooda maalinta weyn ee Kafaaraggudka ee ka-hortusaalaha ah, ayaa loo aqoonsan doonaa oo lagu calaamadin doonaa inay mudan yihiin ilaalinta Ilaah. Magacyada kuwa si adkaysi leh u eegaya, u sugaya, oo u dhawrayaa muuqashada Badbaadiyahooda—in ka sii dadaal badan oo hami badan kuwii subaxa suga—waxaa lagu tirin doonaa kuwa la shaabadeeyey. Kuwii, iyadoo haysta iftiinka runta oo dhan oo naftooda ku ifaya, ay ahayd inay lahaadaan camallo u dhigma rumaysadkooda ay qirteen, hase yeeshee dembi lagu sasabayo, sanamyo qalbiyadooda ka taagaya, nafahoodana Ilaah hortiisa ku kharribaya, oo nijaasaynaya kuwa dembiga kula midooba, magacyadooda waa laga tirtiri doonaa kitaabka nolosha, waxaana looga tegi doonaa gudcurka saqda dhexe, iyadoo aan saliid ku haysan weelashooda iyo laambadahooda. ‘Kuwiiinna magacayga ka cabsada waxaa idiin soo bixi doona Qorraxda Xaqnimada iyadoo bogsiiin baalasheeda ku jirto.’”

“Shaabadayntan addoommada Ilaah waa isla tii lagu tusay Ezekiel riyo. Yooxanaa isaguna wuxuu markhaati ka ahaa muujintaas ugu yaabka badnayd. Wuxuu arkay badda iyo hirarkeedii oo guuxaya, iyo qalbiyada dadka oo cabsi awgeed tabar beelaya. Wuxuu arkay dhulka oo ruxmaya, iyo buuraha oo lagu tuurayo badda dhexdeeda (taas oo dhab ahaan hadda dhacaysa), biyihiina oo guuxaya oo qasmaya, buurihiina oo la gariiraya bararkeeda. Waxaa la tusay belaayooyin, cudurro faafa, abaar, iyo dhimasho oo gudanaya hawshoodii argagaxa lahayd.”
Testimonies to Ministers, 445.